

Ólavur Heinesen, tingmaður:

Vit eiga at menna svartkjafta- og laksavinnuna

— Tess meira vit góðska svartkjaftin, hægri virði fær hesin fiskur, sum fyrr bert varð mettur sum biligur ídnaðarfiskur — og ikki bert fer tað at geva arbeiði til bæði virki og skip í Føroyum, men tað fer samstundis at økja um virðið á hesum fiskaslag, tá vit skulu samráðast við aðrar tjóðir um fiskirættindi, segði Ólavur Heinesen, tingmaður javnaðarfloksins í Eysturoynni á tingi í gjár undir umrøðuni av figgjarlógini.

Hann vísti eisini á týðningin, sum laksaveiðan hevur fyri samfelagið og helt, at vit eiga at skunda enn meira undir útseting av laksasmolti, soleiðis at vit kunnu økja um laksaveiðina.

Vit prenta røðu hansara.

— Figgjarlógaruppskotið fyri 1987 er til viðgerðar. Eg skal ikki útgreina her teir einstøku postarnar á figgjarlógini, tað hava aðrir gjørt undan mær. Men lat meg triva eitt sindur í tað, sum er hent á fiskivinnuøkinum nú í seinastuni. Her hugsi eg serstakliga um tað stóra arbeiðið, sum okkara fólk í landsstýrinum, eins væl landsstýrismenn og lögmaður sum embætismenn, nú sinámillum fiskiveiðisamráðingar hava verið við onnur lond.

Stórt hegni víst

Vit hava longu gjørt avtalur við Noreg, og Sovjet-samveldið og Eysturtýskland, og ein avtala við EEC er um at vera klár.

Tað, sum eyðkennir gjørdur avtalurnar, er, at føroyskir fiskimenn sum heild ikki verða verri fyri í komandi ári men kanska heldur tvørturímóti. Eg hugsi so ikki minst um teir mongu, sum fiska við okkara langfaratrolarum í Barentshavinum.

Við seinasta sáttmálaúrslitum frá samráðingunum við norðmenn hava okkara menn vist stórt hegni. Tað hevur eyðdnast at fáa meira tosk, men harfyri eru vit so eisini noyðdir til at lata meira av svartkjafti. Sama er galdandi við sáttmálanum við russar.

Svartkjafturin

Nú hevur nakað verið tosað um svartkjaftin, sum

svimur framvið strendur okkara, og sum tiskil hevur alstóran týðning fyri okkara samfelag bæði sum byttisfiskur við aðrar og sum rávera til okkara egnu fiskavirki og verksmiðjutrolarar. Tað er heilt greitt, at tann útviklingur, sum hevur verið innan svartkjaftin her á landi, har vit við royndum í nógv ár hava gjørt svartkjaft til eina nógv dýrari vøru, enn hann var fyrr — ja eitt skifti var hann bert nýttur til ídnað — hann hevur verið við til at økja um virðið á hesum fiskaslag, soleiðis at vit í samráðingum við aðrar kunnu krevja meira og meira fyri at lata svartkjaft sum byttisfisk.

Surimi!

Nú vit eru farnir at framleiða surimi, so fær svartkjafturin enn eitt spart uppeftir hvat virði viðvikur og tað er tó ein ógvuliga spennandi tíð vit ganga á móti, nú fleiri bátar verða útgjörðir til at framleiða surimi burtur úr svartkjafti, og nú virki á landi eisini fara undir hesa framleiðslu. Sum tað nýggjasta kunnu vit í dag lesa í bløðunum, eg haldi tað er Sosialurin, sum skrivur um tað, at Bakkafrøst á Glyvrum er farið at royndarkoyra fyrstu surimilinjurnar, sum eru settar upp á virki í Europa. Tað er tí heilt greitt, at vit við hesum útviklinginum innan svartkjaft eru á einum vegamóti.

Røkka vit fræg úrslit úr

hesum surimiroyndunum, so er greitt, at vit til komandi samráðingar við bæði russar og norðmenn hvat svartkjafti viðvikur eiga at seta virðið á svartkjaftinum enn hægri. Tað vil so aftur siga, at teir mugu lata okkum meira í toskavirði fyri svartkjaftin.

Tað er tí heilt greitt, at her er eitt natúrligt og týðningarmikið samanspæl millum tað, at við góðska svartkjaftin í Føroyum, og so skulu til at samráðast við aðrar um sama svartkjaftin.

Eg má tí siga, at eg eri ógvuliga spentur at frætta, hvussu fer at gangast hjá Bakkafrøst og so teimum av okkara nýggju trolarum sum verða útgjörðir við surimilinjum.

Laksaveiðan

Eitt av mínum hjartamálum er laksaveiðan undir Føroyum.

Sum ein, ið bæði hevur fiskað tosk og hýsu og eisini laks, veit eg, hvønn týðning laksaveiðan kann hava fyri at avlasta teir nógv troyttu stovrnar. Vit hava tianverri verið noyðdir til at minka um laksaveiðina, tí aðrir hava sett hetta sum treyt fyri at gera fiskiveiðavtalur við okkum. Vit vita í hesi stund ikki, um EEC fer at fasthalda kravið um, at vit skulu minka laksaveiðina enn meira fyri at fáa ein sáttmála við teir.

Men eg haldi, at tað hevur sera stóran týðning, og vit eiga á ongan hátt at

Ólavur Heinesen er næsti maður á javnaðarlistanum í Eysturoynni eftir Jørgen Thomsen. Nú Jørgen var fyri einum ferðsluóhappi, kom Ólavur á ting fyri hann. Ólavur hevur einaferð áður verið tveir dagar á tingi

Jørgen Thomsen heila-skjálvtá í ferðslu-óhappi

Figgjarnvevndarformaðurin, Jørgen Thomsen, sum skuldi leggja fyrri, tá figgjarlógaruppskotið kom til 2. viðgerð á tingi mikudagin, mætti ikki upp — av góðum grundum! Orsøkin var tann, at hann var úti fyri einum ferðsluóhappi fyrrapartin týsdagin.

Jørgen var á veg til Havnar í bili, tá bilur hansara varð árendur av einum lastbili í Skálabotni. Til alla lukku var bilurin so væl útgjörður hvat trygðini viðvikur, at Jørgen bert fekk smávegis snuddir. Lastbilurin rendi inn í síðuna, har Jørgen sat. Hóast bilurin fór illa, so slapp Jørgen Thomsen hampiliga væl frá óhappinum. Hann fekk boð um at fara til songar og ikki fyrítaka sær nakað. Hann hevði fingið ein minni heilaskjálvtá.

Við bilinum vóru eisini triggir russiskir sjómenn. Teir hevði Jørgen tikið upp á vegnum til Havnar. Eingin teirra fekk nakran skaða.

Næstimaður Jørgen Thomsens á javnaðarlistanum í Eysturoynni er Ólavur Heinesen. Hann hevur tikið sæti á tingi.

Útseting

Nakað hevur verið tosað um útseting av laksasmolti, og her haldi eg, at vit mugu streingja á. Eg siggi, at sambandsflokkurin skjýtur upp at seta av 5 mill. kr. til útseting og í prinsippinum kann eg taka undir við teimum í tí. Men um somu tíð vita vit, at arbeiði verður við at byggja eina stóra og nýggja royndarstöð til eitt nú útseting av laksasmolti.

Tað hevur verið uppá tal at gera hesa stöðina antin í Miðvági, í Vestmanna ella á Eiði. Eg fari at biðja okkara myndugleikar um at skunda undir hesa ætlanina soleiðis, at vit skjótt siggja eitt ítökligt úrslit av laksautseting — nevniliga tað, at føroyingar kunnu økja um sína laksaveiði.

Á sama hátt, sum tað hevur alstóran týðning, at vit royna at góðska svartkjaftin fyri á tann hátt at økja um virðið á hesum fiski, sum byttisfiski, so eiga vit eisini at økja um laksastovnin undir Føroyum fyri harvið at visa EEC-londum og øðrum, at vit eiga stórri og stórri part av hesum stovni, og

tiskil kunnu fáa teir at góðtaka, at vit eisini fiska stórri part av laksinum.

Her kundi verið nógv annað at nomið við, men lat tað liggja.

Eg haldi, hetta eg her havi umrøtt, nevniliga týðningurin, svartkjafturin og laksurin kann fáa fyri hetta okkara litla samfelag, ongantið verður prioriteraður nógv mikið.

Lat okkum um ikki annað fáa eitt orðaskifti um hesar týðningarmiklu spurningar soleiðis, at vit, heldur enn at liggja á tí latu síðuni, meta um, hvørjar iløgur eru tær skilabestu og so gera tær.

